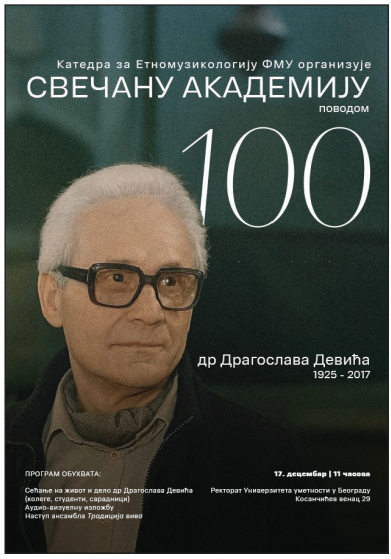
Научна хроника
News and Events

Свечана академија поводом стогодишњице рођења проф. др Драгослава Девића

Ана Петровић

На иницијативу и у организацији чланова Катедре за етномузикологију Факултета музичке уметности (ФМУ) Универзитета уметности (УУ) у Београду, 17. 12. 2025. године одржана је Свечана академија поводом обележавања стогодишњице рођења др Драгослава Девића (1925–2017), вишедеценијског професора и руководиоца Катедре за етномузикологију ФМУ-а, доајена не само српске већ и европске и светске етномузикологије. Догађај је, симболично, уприличен у Ректорату Универзитета уметности у Београду (Косанчићев венац 29), чиме је институционално наглашен континуитет педагошке и научне праксе који је професор Девић својим радом утемељио.

Академија је окупила бројне представнике академске и научне заједнице, медија (телевизије и радија), различитих установа културе и организација, бивше студенте, поштоваоце, колеге и пријатеље. Посебан значај овом догађају дало је присуство чланова породице професора Девића – његове супруге, кћерке и унука.

Свечана академија програмски је конципирана тако да осветли вишеструка поља деловања проф. Девића и да интегрише различите модалитете сећања, личне и научне рефлексије учесника, кроз више сегмената: пригодна обраћања колега и студената, аудио-визуелну изложбу и наступ резиденцијалног ансамбла Факултета музичке уметности у Београду „Традиција вива“, који чине

студенти Катедре за етномузикологију.

Званични део програма отворен је кратким филмом, чији је аутор др Младен Марковић, ванредни професор на Катедри за етномузикологију ФМУ-а. Симболично, филм је отпочео речима самог професора Девића, кроз одломак из интервјуа који је 2011. године, поводом педесет година од оснивања Катедре за етномузикологију, на ФМУ-у с њим спровео др Димитрије Големовић. Поред др Големовића, у филму се појављује још четворо бивших студената Драгослава Девића, садашњих професора на Катедри за етномузикологију ФМУ-а: др Мирјана Закић, др Сања Радиновић, др Младен Марковић и др Сања Ранковић. У њиховим излагањима, кроз призме личних импресија из живота и рада с професором Девићем, посебан нагласак је стављен на његову јединствену личност, топлину и непосредност у раду са људима. Њихова сећања додатно су осветлила наставни рад професора Девића тиме што су истакли индивидуализован приступ, посвећеност теренском раду и подстицање истраживачке самосталности студената.

Након пројекције филма, централни део овог догађаја био је посвећен обраћањима бивших студената. Бројне анегдоте и занимљиве догађаје које је поделио са професором Девићем пренео је његов први, дугогодишњи сарадник на Катедри за етномузикологију ФМУ-а др Димитрије Големовић, вишегодишњи руководилац Катедре и редовни професор ФМУ-а у пензији. Детаљнији увид у богату биографију Драгослава Девића омогућила је др Мирјана Закић, редовни професор и шеф Катедре за етномузикологију. Др Сања Радиновић, ванредни професор на Катедри за етномузикологију ФМУ-а, у свом излагању осврнула се на богату библиографију професора Девића (уџбеничку литературу, монографске студије, бројне приређене публикације, научну продукцију). О формирању и значају Фоноархива ФМУ-а, као и о теренском раду проф. Девића и, посебно, његовом приступу изучавању традиционалних инструмената говорио је др Младен Марковић. Др Сања Ранковић, редовни професор на Катедри за етномузикологију ФМУ-а, представила је још једно велико и значајно поље деловања професора Девића – његов рад и вишедеценијско ангажовање у креирању и вођењу циклуса концерата традиционалне музике у оквиру Београдских музичких свечаности (БЕМУС).

Магистар Јасминка Докмановић, ванредни професор у пензији на Катедри за музику у медијима Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, поделила је своје утиске у вези са искуством етномузиколошког рада на терену са професором Девићем из времена када је била студент. Др Јелена Јовановић, редовни члан Одељења уметности и научни саветник Музиколошког института САНУ, изнела

је своје импресије о сарадњи са професором Девићем на различитим нивоима, посебно приликом студијских теренских екскурзија. Велико и значајно поље деловања др Драгослава Девића у вези је и са оснивањем и уметничким и програмским руковођењем бројним фестивалима традиционалне музике у Србији (од којих је свакако најзначајнији Драгачевски сабор трубача у Гучи), о чему је говорила др Данка Лајић Михајловић, научни саветник Музиколошког института САНУ. Последње излагање припало је Мирјани Дробац, некадашњем уреднику за народну музику у Музичкој продукцији РТС-а. Њено обраћање омогућило је увид у још један важан сегмент ангажовања професора Девића при Радио Телевизији Србије – организовање радијских снимања извођача традиционалне музике из различитих крајева, концептуализовање и креирање бројних емисија, радио и телевизијских прилога.

У другом делу Свечане академије изведен је концерт студентског ансамбла Катедре за етномузикологију ФМУ-а „Традиција вива". Стопама професора Девића, песмом и свирком студенти су присутне провели кроз различите крајеве Србије, од којих је неке (попут Драгачева, Сврљига и Црноречја) професор подробно проучавао. Различите примере традиционалне вокалне праксе, као и свирања на традиционалним инструментима, које је на терену забележио управо Драгослав Девић, са студентима су припремили проф. др Сања Ранковић и асистент др Борисав Миљковић. Овај сегмент програма омогућио је трансформацију архивског материјала у живу извођачку праксу и тиме нагласио динамичку природу музичког наслеђа. Посебно надахнуте интерпретације студената кроз (ре)афирмацију богате и разноврсне теренске грађе успостављале су у тренуцима извођења специфичан дијалог између прошлости и савремености.

Особен сегмент свечане академије чинила је аудиовизуелна изложба. Њен акустемолошки сегмент, звучна докуфикција *The Девић* аутора мср Бранислава Стеванића, докторанда на Катедри за етномузикологију ФМУ-а базиран је на звучној теренској грађи из Фоноархива ФМУ-а, а за рад је искоришћена двадесет једна магнетофонска трака. Аутор је интервенисао посредством синтетизованог звука, чиме је спојио документарни и фикционални приступ у интерпретацији музичких феномена и теренског истраживања као фундаменталне етномузиколошке методе. Визуелни део ове изложбе настао је на основу фотографија из приватне архиве породице Девић и архиве Факултета музичке уметности у Београду. Приказан је и мањи део богате колекције традиционалних инструмената које је професор Девић прикупио на терену, а симболично су изложени и неки од предмета које је током свог рада на Факултету неуморно користио, попут писаће

машине и фреквенциометра. Поред документарне функције, изложба је замишљена и као едукативна, кроз указивање на истраживачке праксе и методологију етномузиколошког рада у целини. Аутори изложбе су асистенти на Катедри за етномузикологију др Борисав Миљковић и др Ана Петровић, као и истраживачи-сарадници мср Виолета Јокић и мср Анастасија Живковић, а сама изложба је реализована уз велику и несебичну помоћ и ангажовање госпође Верице Девић, супруге проф. Девића, која је великодушно уступила на коришћење породичну фото-документацију.

Комплементарност свих делова програма ове свечане академије допринела је реалном сагледавању изузетно богате каријере утемељивача савремене етномузикологије у Србији и Југославији и омогућила детаљан увид у огромне резултате које је др Драгослав Девић остварио на различитим пољима бављења овом науком. Осим као комеморативни чин сећања, Свечана академија поводом стогодишњице рођења др Драгослава Девића указала је на континуитет и актуелност његовог рада, истовремено отварајући простор за нова „читања“ његовог укупног етномузиколошког опуса, која ће несумњиво користити у даљим промишљањима и истраживањима традиционалне музике. Напослетку, на најдубљем, личном нивоу, превагнуо је општи утисак да је ово био и емотивни догађај за све који су професора Девића познавали, уважавали, волели и са њим сарађивали, а кога су на овај начин сви заједно још једном „оживели“, одајући му дужно поштовање и сећајући га се са пијететом.

Ана Петровић / Ana Petrović
Универзитет уметности у Београду, Факултет музичке уметности /
University of Arts in Belgrade, Faculty of Music
E-mail: anazivcic87@gmail.com
https://orcid.org/0000-0002-9527-6514

Примљено/Received: 10. 4. 2026.
Прихваћено/Accepted: 15. 4. 2026.